

โรงพยาบาลหนองคาย

วิธีปฏิบัติ

เลขที่ NK-WI-OBG-๐๐๙

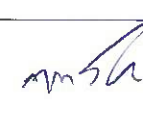

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะแท้งบุตร

เอกสารควบคุม

	ชื่อ-สกุล	ลายมือชื่อ	วัน เดือน ปี
จัดเตรียมโดย	นางนัยนา ราชบุตร		6510 65
ทบทวนโดย	นางกฤษณา สารบรรณ		6510 65
อนุมัติโดย	นางณฤดี ทิพย์สุทธ์		26 10 65

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ B	หน้า ๒/๕
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ NK-WI-OBG-๐๐๙	วันที่บังคับใช้	๒๖ ต.ค. ๒๕๖๕
เรื่อง การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะแท้งบุตร		

ตารางการแก้ไข

แก้ไขครั้งที่ (วันที่เริ่มบังคับใช้)	รายละเอียดที่แก้ไข / เหตุผลที่แก้ไข	จัดเตรียมโดย	ทบทวนโดย	อนุมัติโดย
ฉบับที่ A (๒ ก.ค.๒๕๖๔)	ออกฉบับใหม่ครั้งแรก	นางกฤษณา สารบรรณ นางภาฝัน โทวันนัง	พญ.สุนิดา พรณะ	พญ.สุนิดา พรณะ
ฉบับที่ B (.....)	ยกเลิกฉบับที่ A ๑.เนื่องจากปรับปรุงแบบของ WI มากกว่า ๕๐ % ๒.แก้ไขแนวทางปฏิบัติและส่วน อธิบายเพิ่มเติมให้ดูภาคผนวก ๓.เนื่องจากเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ งาน	 นางนัยนา ราชบุตร	 นางกฤษณา สารบรรณ	 นางณฤดี ทิพย์สุทธิ

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ B	หน้า ๓/๕
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ NK-WI-OBG-๐๐๙	วันที่บังคับใช้	๒๖ ต.ค. ๒๕๖๕
เรื่อง การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะแท้งบุตร		

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะแท้งบุตรเป็นแนวทางเดียวกัน มีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน และปลอดภัยจากภาวะแทรกซ้อน

๒. นโยบาย

การพยาบาลผู้ป่วยแท้งบุตร เป็นการวางแผนร่วมกันระหว่างแพทย์ พยาบาล ผู้ป่วยและญาติ และทีมสหวิชาชีพอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ป่วยได้รับการรักษาพยาบาลอย่างถูกต้อง ตามมาตรฐานการพยาบาล และได้รับความปลอดภัยปราศจากภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกันได้

๓. ขอบเขต

ใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับบุคลากรทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะแท้งบุตร ทั้งที่เกิดจากการแท้งเอง และเกิดจากการทำแท้ง ตั้งแต่แรกเริ่ม จนถึงวันจำหน่าย ของกลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลหนองคาย

๔. คำจำกัดความ

ภาวะแท้งบุตร (Abortion) หมายถึง การที่ตัวอ่อน หรือทารกในครรภ์ถูกขับออกมาก่อนตั้งครรภ์ได้ ๒๘ สัปดาห์พบได้ประมาณ ๑๐%-๑๕% ของการตั้งครรภ์ มักเกิดในช่วงการตั้งครรภ์ได้ ๔-๒๐ สัปดาห์ การแท้งอาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ ๒ กลุ่ม คือ

๑) การแท้งเอง(Spontaneous abortion) หมายถึงการแท้งที่เกิดจากสาเหตุต่างๆที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การกระทำที่จงใจจะให้เกิดการแท้งถือเป็นความล้มเหลวของการตั้งครรภ์ตามธรรมชาติ

ชนิดของการแท้งเอง

๑. การแท้งคุกคาม (Threatened abortion)
๒. การแท้งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ (Inevitable abortion)
๓. การแท้งไม่หมด(Incomplete abortion)
๔. การแท้งหมด(complete abortion)
๕. การแท้งค้าง (Missed abortion)
๖. การแท้งเป็นนิจ (Habitual abortion)

๒)การทำให้แท้ง(Induced or Artificial Abortion) หมายถึงการกระทำเพื่อให้เกิดการแท้ง แบ่งเป็นการทำให้แท้งเพื่อการรักษา(Therapeutic Abortion) และการทำให้แท้งผิดกฎหมาย (Criminal abortion)

๕. ผู้รับผิดชอบ

แพทย์	มีหน้าที่ตรวจวินิจฉัย และมีหน้าที่สั่งการรักษาเป็นลายลักษณ์อักษร
พยาบาลวิชาชีพ	มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งการรักษาของแพทย์ และให้การพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาล

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ B	หน้า ๔/๕
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ NK-WI-OBG-๐๐๙	วันที่บังคับใช้ ๒๖ ต.ค. ๒๕๖๕	
เรื่อง การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะแท้งบุตร		

ผู้ช่วยพยาบาล เป็นสมาชิกทีม ให้การบริการที่ไม่ซับซ้อน
 ผู้ช่วยเหลือคนไข้ เป็นสมาชิกทีม ให้การบริการพยาบาลเบื้องต้น

๖. แนวทางปฏิบัติ

๑. พยาบาลวิชาชีพประเมินอาการทั่วไปเพื่อคัดกรองประเภทผู้ป่วย ผู้ช่วยเหลือคนไข้วัดสัญญาณชีพ
๒. พยาบาลวิชาชีพซักประวัติให้ครอบคลุมเพื่อหาข้อมูลสนับสนุนข้อวินิจฉัยในเรื่องต่อไปนี้
 - ๒.๑ ประวัติทั่วไป
 - ๒.๒ ประวัติการเจ็บป่วย อาการผิดปกติ เช่น เลือดออกทางช่องคลอด ปวดท้อง
 - ๒.๓ GPAL (จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์ การคลอด การแท้ง และบุตรที่ยังมีชีวิต)
 - ๒.๔ LMP (วันแรกของประจำเดือนครั้งสุดท้าย)
 - ๒.๕ การคุมกำเนิด
๓. พยาบาลวิชาชีพประเมินและตรวจร่างกายผู้ป่วยเบื้องต้นได้แก่ Abdominal sign, Bleeding per vagina, Urine preg test, Hct
๔. พยาบาลวิชาชีพรายงานผลการประเมินตรวจร่างกายผู้ป่วยให้แพทย์ทราบและเตรียมตรวจภายใน, U/S โดยให้ Full bladder ก่อน Ultrasound OB ในกรณีที่อยู่ครรภ์น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์ เพื่อให้มดลูกลอยตัวมองเห็นชัดเจน และ empty bladder ก่อนUltrasound tranvaginal
๕. พยาบาลวิชาชีพตรวจสอบคำสั่งการรักษา และให้การรักษายาตามแผนการรักษา ดังนี้
 - ๕.๑ ผู้ป่วยที่มีภาวะแท้งคุกคาม ดูแลให้ผู้ป่วยนอนพักบนเตียง Absolute bed rest และสังเกตอาการผิดปกติ
 - ๕.๒ ผู้ป่วยที่มีภาวะแท้งอื่นๆ
 - ๕.๒.๑ การเฝ้าสังเกตอาการ ปวดบีบท้องน้อย มีเลือดออกทางช่องคลอดร่วมกับขึ้นเนื้อ การตั้งครรภ์
 - ๕.๒.๒ การรักษาด้วยยา ตามแผนการรักษาของแพทย์ เช่นการเหน็บยาทางช่องคลอด การกิน หรืออมยาที่กระพุ้งแก้ม
 - ๕.๒.๓ การรักษาโดยการดูดมดลูก ดูแลผู้ป่วยดูดมดลูกตามแนวทางปฏิบัติ
๖. พยาบาลวิชาชีพเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อนจากการแท้งบุตร และให้คำแนะนำเมื่อมีอาการผิดปกติ ดังนี้
 - ๖.๑ เลือดออกทางช่องคลอดมากผิดปกติ
 - ๖.๒ มีภาวะซีดจากการเสียเลือดมาก อาจต้องให้เลือด และยาบำรุงเลือด

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ B	หน้า ๕/๕
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ NK-WI-OBG-๐๐๙	วันที่บังคับใช้	๒๖ ต.ค. ๒๕๖๕
เรื่อง การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะแท้งบุตร		

๖.๓ อาการติดเชื้อ เช่น มีไข้ ปวดท้อง โดยเฉพาะในรายที่ทำแท้งมาโรงพยาบาล

๖.๔ ในรายที่ต้องขูดมดลูก มดลูกอาจทะลุจากการขูดมดลูก หรือมดลูกอาจถูกขูดไม่หมด จึงมีเศษรกเหลือค้างอยู่ ทำให้มีเลือดออกทางช่องคลอดมาก

๗. พยาบาลวิชาชีพให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแท้งบุตร ดังนี้

๗.๑ ผู้ที่เคยแท้งเองมาก่อนจะมีโอกาสแท้งได้ในครรภ์ต่อไปควรปรึกษาแพทย์เพื่อหาสาเหตุและแก้ไขก่อนที่จะตั้งครรภ์ต่อไป

๗.๒ ประจำเดือนหลังการแท้งบุตรจะกลับมาค่อนข้างเร็วโดยทั่วไปแล้วในรอบเดือนถัดมามีจะมีประจำเดือนมาเลย หากไม่ได้ทำหัตถการต่าง ๆ เช่น การขูดมดลูก

๗.๓ การทำแท้งกันเองเป็นสิ่งที่อันตรายอย่างมาก เพราะอาจติดเชื้ออักเสบถึงตายได้ หากมีปัญหาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ควรปรึกษาแพทย์เพื่อขอคำแนะนำที่ถูกต้องต่อไป

๗.๔ หลังการแท้งคุณแม่ควรเริ่มคุมกำเนิดโดยเร็ว คือ ๒ สัปดาห์หลังการแท้งเนื่องจากจะมีโอกาสตั้งครรภ์ได้เร็วกว่าหลังการคลอดบุตรตามปกติ

๗.๕ ควรดื่มมีเพศสัมพันธ์อย่างน้อย ๒-๔ สัปดาห์

๗.๖ หากมีการแท้งสมบูรณ์ ไม่ได้มีการขูดมดลูก ก็สามารถตั้งครรภ์ต่อไปได้เลย ถ้ามีการขูดมดลูก แพทย์จะแนะนำให้คุณแม่เว้นช่วงการตั้งครรภ์ครั้งใหม่ไปอีก ๓ เดือน

๘. พยาบาลวิชาชีพนัดผู้ป่วยมาติดตามอาการอีก ๒ สัปดาห์หรือตามแผนการรักษาของแพทย์

๗. ดัชนีวัดคุณภาพ

อัตราการเกิดภาวะช็อกจากการแท้งหลังadmit

๘.เอกสารอ้างอิง

รศ.พญ.สายฝน - นพ.วิชัย ขวาลไพบุลย์.(๒๕๕๘). ๔๐ สัปดาห์ พัฒนาการครรภ์คุณภาพ. สำนักพิมพ์รักลูกบุ๊กส์. หน้า ๑๖๐-๑๖๑.

ศ. (คลินิก) นพ.สุวชัย อินทรประเสริฐ.(๒๕๕๘).คู่มือตั้งครรภ์และเตรียมคลอด. สำนักพิมพ์รักลูกบุ๊กส์. หน้า ๑๗๖-๑๘๐.

นพ.สุรเกียรติ์ อาชานานุภาพ.(๒๕๖๑) ตำราการตรวจรักษาโรคทั่วไป ๒. (Abortion)".กรุงเทพฯ:โฮลิสติก พับลิชซิ่ง. หน้า ๙๐๔-๙๐๕.

รองศาสตราจารย์ พญ.ประนอม บุพศิริ.หาหมอตอทคอม. “การแท้งบุตร

(Miscarriage)”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : haamor.com. [๒๑ ธ.ค. ๒๐๑๕].

Siamhealth. “การแท้งบุตร”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.siamhealth.net. [๒๒ ธ.ค. ๒๐๑๕].